



Til lovforslag nr. L 138

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Uddannelses- og Forskningsudvalget den 18. april 2017

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, lov om maritime uddannelser og SU-loven

(Lønnede projektorienterede forløb i visse lande og mulighed for erkendtlighed under ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold)

[af uddannelses- og forskningsministeren (Søren Pind)]

1. Ændringsforslag

Uddannelses- og forskningsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 22. februar 2017 og var til 1. behandling den 3. marts 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelses- og Forskningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og uddannelses- og forskningsministeren sendte den 14. december 2016 dette udkast til udvalget, jf. UFU alm. del – bilag 39. Den 22. februar 2017 sendte uddannelses- og forskningsministeren de indkomne høringsvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 15 spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Spørgsmål 1, 2, 5 og 7 og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget instiller lovforslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har den principielle betænkkelighed, at når der kommer penge mellem studerende i projektorienterede forløb/praktikforløb og arbejdsgiveren, bliver det sværere at fastholde uddannelsesperspektivet. Det bliver sværere at sikre, at det ikke skal handle om at levere noget til virksomheden, men om, at man skal lære noget, altså at det projektorienterede forløb/praktikforløb er en reel del af studiet. DF noterer sig derfor med tilfredshed, at det understreges af ministeren i svarene på spørgsmål 2, 5 og 7, at der vil blive fastsat centrale rammer for virksomhedernes muligheder for at yde erkendtlighed, at der ikke må være tale om et arbejdsforhold, og at den studerende ikke er en arbejdskraft, men at den studerende er i et uddannelsesforløb. Det understreges også i svaret på spørgsmål 5, at der vil blive udarbejdet en vejledning om projektorienterede forløb på universiteterne. DF forventer på baggrund af svarene, at der fra ministeriets side følges aktivt op på, at der reelt er tale om uddannelsesforløb. DF forventer også, at det naturligvis må være en del af uddannelsesinstitutionernes kvalitetssikring at sikre kvaliteten af projektorienterede forløb/praktikforløb.

DF noterer sig, at ministeren i sit svar på spørgsmål 1 anfører, at både staten og kommunerne fuldt legalt kan yde erkendtligheder til studerende i ulønnede projektorienterede forløb/praktikforløb. Det er vanskeligt at forestille sig, at studerende i praktik i en kommune (f.eks. sygeplejestuderende eller lærerstuderende) skulle få en erkendtlighed. I kommunerne anses det mange steder for at være uansvarlig omgang med skatte kroner at give medarbejderne en erkendtlighed, f.eks. i form af en julegave til 200 kr. Men DF tager

til efterretning, at det er en lokal beslutning, om man vil gøre brug af muligheden.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af uddannelses- og forskningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til titlen

1) Lovens titel affattes således:

»Forslag
til

Lov om ændring af universitetsloven, SU-loven og andre love

(Lønnede projektorienterede forløb i visse lande og mulighed for erkendtlighed under ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold«.

[Indebærer, at lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet også er omfattet af lovforslaget]

Ny paragraf

2) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 732 af 14. juni 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 12 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Ministeren kan fastsætte regler om, at studerende på videregående uddannelser omfattet af denne lov kan modtage en erkendtlighed under ulønnet praktik.«

[Bemyndigelse til kulturministeren til at fastsætte regler om, at studerende ved videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet kan modtage en erkendtlighed under ulønnet virksomhedspraktik]

Bemærkninger

Til nr. 1

Det foreslås i nr. 1 at ændre affattelsen af lovens titel som en konsekvens af ændringsforslag nr. 2, idet lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet også foreslås omfattet af lovforslaget.

Til nr. 2

Ændringsforslaget indebærer, at kulturministeren i lighed med uddannelses- og forskningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om muligheden for, at virksomheder kan give en erkendtlighed til studerende, der er i ulønnet virksomhedspraktik. Regeringen finder, at der er behov for, at studerende ved de videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet under ulønnede praktikperioder i tilknytning til en virksomhed bør kunne modtage en erkendtlighed fra virksomheden ved siden af deres SU på samme måde som studerende ved de andre videregående uddannelser, jf. afsnit 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter de gældende regler kan en videregående kunstnerisk uddannelsesinstitution under Kulturministeriet beslutte, at der i de videregående uddannelser, som institutionerne er godkendt til at udbyde, indgår praktik. I det omfang praktik indgår i uddannelserne, skal den videregående kunstneriske uddannelsesinstitution fastsætte nærmere regler herom i uddannelsernes studieordning. Der henvises til § 12 og § 30, stk. 2, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 1039 af 29. juni 2016 om bachelor-, kandidat- og solistuddannelser ved musikkonservatorierne og Operaakademiet, til § 17 og § 31, stk. 2, nr. 11, i bekendtgørelse nr. 1041 af 29. juni 2016 om uddannelser ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler (bachelor- og kandidatuddannelserne), til § 21, stk. 2, nr. 7, i bekendtgørelse nr. 1158 af 5. september 2016 om Den Danske Filmskole og til § 13 og § 25, stk. 2, nr. 7, i bekendtgørelse nr. 1042 af 29. juni 2016 om uddannelse ved Den Danske Scenekunstskole.

I dag kan studerende i praktik med SU ikke samtidig modtage løn, men kan få dokumenterede udgifter som f.eks. transportudgifter til virksomheden refunderet af virksomheden.

Formålet med en erkendtlighed er, at en virksomhed kan vise sin påskønnelse af en studerendes indsats under praktik, der er tilknyttet den pågældende virksomhed. Den foreslåede model skal sikre, at den studerende ved at modtage en erkendtlighed ikke derved indgår i et ansættelsesforhold i virksomheden, men fortsat er i et uddannelsesforløb. Ministeren forventes i medfør af bemyndigelsen at fastsætte, at de studerende ikke indgår som arbejdskraft under virksomhedsopholdet, og at den studerende selv – eventuelt i samarbejde med den videregående kunstneriske uddannelsesinstitution – fastlægger rammerne for praktikken, således at der ikke er nogen instruktionsbeføjelse og dermed heller ikke noget ansættelsesforhold, herunder ingen feriegodtgørelse.

Ministerens forventes herudover at fastsætte, at erkendtligheden ikke ydes som en på forhånd fastsat indkomst, som den studerende i lighed med løn kan påregne at modtage, og at erkendtligheden forventes givet som et pengebeløb. Det bemærkes, at fribeløbet for studerende på videregående uddannelser i dag er på 12.071 kr. pr. måned (2017-niveau), at erkendtlighed også indgår i beregningen af den studerendes egenindkomst i relation til fribeløbet, og at erkendtlighed ikke er skattefri. Desuden forventes ministeren at fastsætte, at beløbet ikke må være højere end svarende til op til 3.000 kr. om måneden for at sikre, at der alene er tale om en mindre påskønnelse af den studerende.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Marlene Harpsøe (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Christian Langballe (DF) Tilde Bork (DF)

Merete Dea Larsen (DF) Anni Matthiesen (V) Klaus Markussen (V) Bertel Haarder (V) Louise Schack Elholm (V)

Thomas Danielsen (V) Jakob Engel-Schmidt (V) Villum Christensen (LA) Henrik Dahl (LA) nfm.

Brigitte Klinskov Jerkel (KF) Christian Rabjerg Madsen (S) Christine Antorini (S) fmd. Kirsten Brosbøl (S)

Rasmus Prehn (S) Julie Skovsby (S) Mette Reissmann (S) Lotte Rod (RV) Bruno Jerup (EL) Pernille Skipper (EL)

Torsten Gejl (ALT) Carolina Magdalene Maier (ALT) Sofie Carsten Nielsen (RV) Jacob Mark (SF) Trine Torp (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 138

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra uddannelses- og forskningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag, fra uddannelses- og forskningsministeren
5	Udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 138

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om at tydeliggøre den eksisterende hjemmel, som kommuner og andre offentlige myndigheder har, til at give en erkendtlighedsydelse under f.eks. ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om erkendtlighedsydelsen under ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold må betragtes som løn eller et gode, der stilles til rådighed, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om at redegøre for, hvad der udveksles ved en erkendtlighedsydelse, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om at redegøre for, hvad det er for et problem »erkendtlighedsydelsen« forsøger at løse, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om at sikre rammerne for erkendtlighedsydelsen under projektorienterede forløb, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvor længe en studerende kan være i praktikforløb og falde ind under erkendtlighedsordningen, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om at redegøre for de vigtigste dele af dansk lovgivning, som erkendtlighedsydelser og praktikarbejde vil blive reguleret under, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om kredsen af studerende, der måtte blive omfattet af et erkendtlighedstillæg, ikke er medlem af en overenskomstbærende organisation, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvor en eventuel tvist mellem studerende og arbejdsgiver/ arbejdsplads vil skulle afgøres, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om studerende med loven sikres rimelige vilkår for at gennemføre deres uddannelse, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm. om, at studerende sikres ens vilkår, når en arbejdsgiver yder en ureguleret erkendtlighedsydelse, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvor store beløb der vil gå til erkendtlighedsydelse, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvor mange studerende der er i praktikforløb og i praktiko-rienterede forløb, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om det vil være særlig attraktivt for arbejdsgivere at give erkendtlighedsydelse til studerende fra EU 11-lande, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvilket ufravigeligt beskyttelseshensyn (beskyttelsespræceptiv) som kredsen af studerende vil være omfattet af med indførelsen af en erkendtlighedsydelse under praktikforløb, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2

Nogen af udvalgets spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget

Spørgsmål 1:

Ministeren bedes tydeliggøre den eksisterende hjemmel, som kommuner og andre offentlige myndigheder (herunder regioner, stat og ambassade) har for at give en erkendtlighedsydelse under f.eks. ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold?

Svar:

På det statslige område kan ministerier disponere over de årlige bevillinger inden for de rammer, der er angivet i de årlige finanslove, i budgetvejledningen og inden for det enkelte ministeriums formål.

Der er således ikke bevillingsmæssige hindringer for, at statslige myndigheder i overensstemmelse med den foreslåede ordning kan yde en erkendtlighed til studerende i tilknytning til et projektorienteret forløb. Det vil være op til den enkelte myndigheds overvejelser, herunder om økonomisk prioritering, rekruttering, personalepolitik m.v., om der kan ydes erkendtlighed til studerende, som udmærker sig under ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold.

På det kommunale område er der ikke statsfastsatte bevillingsmæssige hindringer for, at kommunale myndigheder kan yde en erkendtlighed i relation til disse ulønnede virksomhedsophold. Kommunerne styrer deres økonomi inden for rammerne af det kommunale selvstyre.

Spørgsmål 2:

Må erkendtlighedsydelsen under ulønnede projektorienterede forløb, praktik og studieophold betragtes som: løn, eller et gode, der stilles til rådighed, og har erkendtlighedsydelsen et generelt sigte, eller er der tale om en snæver personkreds, der kan modtage den?

Svar:

Når en studerende er i et praktikforløb eller et projektorienteret forløb, er den studerende i et læringsforløb, hvor den studerendes læring er i fokus. Der er ikke tale om et arbejdsforhold, hvor den studerende indgår som arbejdskraft på en arbejdsplads, men om et uddannelsesforløb, som er en integreret del af den studerendes uddannelse. Det ændres der ikke ved gennem forslaget om erkendtlighed.

Forslaget indebærer, at der fastsættes centrale rammer for virksomhedernes mulighed for at yde en erkendtlighed således, at der ikke kan opstå tvivl om, at der ikke er tale om løn. Jeg henviser til bemærkningerne til lovforslagets punkt 3.2.2.

Det er hensigten med forslaget at give uddannelses- og forskningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at offentlige og private virksomheder kan vælge at give studerende og elever en erkendtlighed ved siden af deres SU under disse ulønnede forløb som udtryk for en påskønnelse af den studerendes indsats. Det er frivilligt, om den enkelte virksomhed vil benytte sig af denne mulighed.

Spørgsmål 5:

Vil det i lovgivningen være op til arbejdsmarkedets parter at sikre rammerne for erkendtlighedsydelsen under projektorienterede forløb?

Svar:

Når en studerende er i et praktikforløb eller et projektorienteret forløb, er den studerende i et læringsforløb. Der er ikke tale om et arbejdsforhold. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2. Det vil ikke være op til arbejdsmarkedets parter at sikre rammerne for ydelse af erkendtlighed.

Lovforslaget vil indebære, at der vil blive fastsat centrale rammer for erkendtlighed i uddannelsesbekendtgørelserne, som regulerer rammerne for de pågældende uddannelser.

I et samarbejde mellem Danske Universiteter, arbejdsgiverorganisationerne DE, DI og AC samt Styrelsen for Forskning og Uddannelse er der endvidere ved at blive udarbejdet en vejledning om projektorienterede forløb på universiteterne.

Spørgsmål 7:

Selvom der ikke er indgået skriftlige regler mellem en studerende/elev og en arbejdsgiver, reguleres arbejdsforholdet af loven. Ministeren bedes redegøre for de vigtigste dele af dansk lovgivning, som erkendtlighedsydelse og praktikarbejde vil blive reguleret under (f.eks. arbejdsretten, ansættelseslove for specielle grupper, deltidslove, lov om tidsbegrænset ansættelse, forskelsbehandlingsloven, ligeløns- og ligebehandlingsloven, lov om arbejdsgiverens oplysningspligt vedrørende ansættelsesforholdet, arbejdstidsdirektivet, rettigheder ved opsigelse, sygdom, arbejdsskadeforsikring mm.), EU-lovgivning (f.eks. EU's charter om grundlægende rettigheder og EU-arbejdsret) og konventioner (f.eks. ILO-konventionen (f.eks. retten til ferie, barsel mm.)?)

Svar:

Studerende, der deltager i et projektorienteret forløb i tilknytning til en offentlig eller privat virksomhed uden for universitetet, og studerende eller elever, der som led i deres uddannelse er i ulønnet praktik i en offentlig eller privat virksomhed, indgår ikke som arbejdskraft under virksomhedsopholdet.

Der er således ikke tale om et ansættelsesforhold, men om et læringsforløb. Den studerende har derfor f.eks. ikke ret til feriegodtgørelse. Ved fastsættelsen af reglerne for erkendtlighed vil det blive tydeliggjort, at reglerne i arbejdsmiljøloven forventes at gælde under virksomhedsopholdet. Jeg henviser i øvrigt til lovforslagets bemærkninger til punkt 3.2.2.